

VINERI • 3 AUGUST 2012 • ANUL LXII NR. 31

FOAIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Sri Chinmoy
Marathon Team

Un nou diplomat român se desparte de noi
Kempes se întoarce în România – prin Ungaria

Profesorul Cristian Ardelean la Jocurile Olimpice de la Londra

CALENDAR ORTODOX

6 august, luni, (†) Schimbarea la Față a Domnului (Pobreenia).

7 august, marți, (†) Cuv. Teodora de la Sihla.

8 august, miercuri, Sf. Emilian Mărt. Ep. Cizicului.

9 august, joi, Sf. Ap. Matia; Sf. 10 Mc. Mărt. pentru icoana lui Hristos; Sf. Mc. Antonin.

10 august, vineri, Sf. Mc. Arhid. Lavrentie.

11 august, sâmbătă, (†) Sf. Nifon, Patr. Constantinopolului; Sf. M. Mc. Evplu, arhid.

12 august, duminică, D. Sf. Mc. Fotie, Anichit, Pamfil și Capiton (Dezlegare la ulei și vin). Duminica a X-a după Rusalii (Vindecarea lunaticului).

OMUL SĂPTĂMÂNII

Marin Preda

La 5 august se împlinesc 90 de ani de la nașterea marelui scriitor, romancier și nuvelist român Marin Preda, autorul romanelor „Cel mai iubit dintre pământeni” și „Moromeții”. Marin Preda s-a născut la 5 august 1922, în comuna Siliștea-Gumești, județul Teleorman, scriitorul care a uimit mai târziu întreaga critică literară cu talentul său. Este fiul lui Tudor Călărășu (plugar) și al Joitei Preda (casnică). Numele de familie îl va lua după cel al mamei deoarece părinții nu erau căsătoriți legal și în acest fel mama putea primi un ajutor de la conducerea comunei. Micuțul Marin vine într-o familie numeroasă, dar copilăria sa nu va fi deloc lipsită de grijă. În 1937, după terminarea claselor primare se prezintă la Școala Normală din Câmpulung-Muscel, dar este respins la vizita medicală din cauza miopiei. Tatăl intenționează acum să-l dea la o școală de meserii, intervine însă salvatorul librarul Constantin Păun din Miroși, de la care elevul Marin Preda își procura cărți și îl duce la Școala Normală din Abrud, unde reușește la examenul de bursă cu nota 10. În ședințele Societății literare din școală este remarcat de profesorul Justin Salațiu, care îi prezice că „va ajunge un mare scriitor”. Cei trei ani de viață transilvană vor fi evocați în „Viața ca o pradă” și în „Cel mai iubit dintre pământeni”. În 1940, în urma Dictatului de la Viena, elevul Preda Marin primește o repartiție pentru o școală similară din București.

În ianuarie 1941 asistă la tulburile evenimente ale rebeliunii legionare și ale reprimării ei de către Ion Antonescu. Intră în contact cu refugiații ardeleni și se întâlnește cu siliștenii lui stabiliți la București. Toate acestea vor fi evocate peste trei decenii în „Delirul” și în „Viața ca o pradă”. Marin Preda în aprilie 1942 debutează cu schița „Părlitu” în ziarul Timpul. Debutul la 20 de ani îi dă încredere în scrisul său, publicând în continuare schițe și povestiri. La recomandarea lui E. Lovinescu, poetul Ion Vinea îl angajează secretar de redacție la „Evenimentul zilei”.

Între 1943-1945 este luat în armată, după liberare în 1945 devine corector la ziarul „România liberă”. În 1974 este ales membru corespondent al Academiei Române. În 1980, la editura pe care o conducea, publică ultimul său roman: „Cel mai iubit dintre pământeni”. O lună mai târziu este ales deputat în Marea Adunare Națională (parlamentul). Pe 16 mai 1980 moare la vila de creație a scriitorilor de la Palatul Mogoșoaia.

Cum au votat românii în Ungaria?

Traian Băsescu rămâne președintele României

Potrivit datelor oficiale, participarea la referendumul din 29 iulie 2012 de demitere a președintelui României a fost de 46,23%. Pragul de cvorum nu a fost atins, iar referendumul urmează să fie invalidat de Curtea Constituțională. 87,52% dintre alegători au votat pentru demiterea lui Traian Băsescu, a anunțat Biroul Electoral Central, după centralizarea datelor din 99,97% din secțiile de votare.

Conform acestor date, pragul electoral de 50% nu a fost depășit și, cel mai probabil, Curtea Constituțională va declara referendumul invalid. Potrivit legii, referendumul de demitere a președintelui este valid dacă prezența la urne depășește 50% + 1 din numărul cetățenilor cu drept de vot. Rezultatele finale vor fi anunțate miercuri, după încheierea ediției noastre, dar reprezentanții BEC susțin că nu se mai poate întâmpla nimic semnificativ, scrie adevărul.ro.

Potrivit sursei citate, cea mai mică prezență la vot s-a înregistrat în județul Harghita (11,56%), iar cea mai mare în județul Olt (74,71%). Ca zone geografice, Ardealul s-a remarcat printr-un absentism pronunțat, în timp ce Oltenia și Muntenia au avut o prezență mai ridicată. Surpriza a fost Moldova, unde s-au înregistrat procente relativ mici, ținând cont că este vorba de o zonă cunoscută ca un fief al USL. Dintre cei care au ieșit la vot, după cum am amintit și mai sus, 87,52% s-au pronunțat pentru demiterea lui Traian Băsescu din funcția de președinte al

României și numai 11,15% au votat ca să rămână.

Biroul Electoral al Circumscripției 43 Străinătate (BES) anunță că 73.016 români au votat în cele 306 de secții înființate în străinătate, 57.397 (78,6%) dintre aceștia votând pentru demiterea președintelui Traian Băsescu, iar 15.066 (2,06%) împotriva demiterii.

La secțiile de votare din Ungaria au fost înregistrați 645 de cetățeni prezenți la vot: 406 voturi – la Ambasada României de la Budapesta; 107 voturi – la Institutul Cultural Român; 53 voturi – la Consulatul General al României din Seghedin și 79 voturi – la Consulatul General al României din Jula. Conform informațiilor primite de la misiunile diplomatice ale României, și în Ungaria alegătorii au votat ca la secțiile de votare din România, aproximativ 80% din voturi fiind date pentru demiterea lui Traian Băsescu.

A. Butar

Telefonul redacției: 66/463-152

Poza săptămânii

Ce vreau văd... Ce nu vreau nu văd...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Cristian Ardelean din Chitighaz la un concurs de semimaraton (foto: din arhiva personală a lui C. Ardelean)

Un nou diplomat român își încheie misiunea

„Plec din Ungaria cu dorința de a reveni aici într-o bună zi”

La acest sfârșit de săptămână, domnul *Lucian Casone*, secretar I al Ambasadei României la Budapesta își încheie misiunea în Ungaria. Momentul despărțirii este și un moment al bilanțului, un moment al trecerii în revistă a celor întâmplare pe parcursul anilor. Lucian Casone a avut printre sarcini și relația cu comunitatea românească din Ungaria, astfel a avut ocazia să ne cunoască cu bunele și relele, cu succesele și insuccesele noastre.

– Peste câteva zile, la începutul lunii august, se sfârșește o perioadă în viața Dvs. Vă încheiați misiunea diplomatică la Budapesta. Cu ce sentimente trăiți aceste ultime zile în capitala Ungariei?

– Misiunea pe care am realizat-o la Budapesta a fost încă de la început o provocare pentru mine. Registrul larg al relațiilor bilaterale româno-ungare mi-a permis să trec printr-o gamă largă de experiențe și să fac față unor probleme din domenii diferite, dar având un numitor comun: străduința de a ajuta la apropierea dintre cele două popoare și la o mai bună cunoaștere reciprocă dintre națiuni, care să permită înlăturarea diferențelor dintre noi și concretizarea unui viitor comun, reclamat și de actualul cadru european. Mi-a permis totodată să cunosc oameni din toate mediile sociale și să percep societatea ungară din diverse perspective, căutând de multe ori răspunsuri la probleme complicate prin cooperarea cu oameni simpli, dar cu bun simț și cu deschidere culturală.

– Una dintre sarcinile Dvs. în cadrul Ambasadei României la Budapesta a fost relația cu comunitatea românească. Cum vedeți acum, la încheierea mandatului, această comunitate?

– Comunitatea românească din Ungaria, deși mică, este foarte complexă. În urma contextului istoric și politic prin care a trecut, reprezintă cu siguranță un tezaur unic, care nu și-a pierdut în totalitate simțul de apartenență națională și sunt convins că nu îl va pierde niciodată. Reprezintă în același timp rezultatul unui exemplu de

confluență și îngemănare culturală dintre popoarele români și ungar, care poate constitui baza clădirii unor relații solide între cele două țări. Același lucru este valabil și pentru comunitatea maghiară din România, chiar dacă proporțiile și coordonatele sunt bineînțelese diferite.

– S-a schimbat această comunitate în anii trecuți? În ce direcție?

– Nu vă ascund că, alături de dorința firească de apropiere față de comunitatea istorică românească, care este și va rămâne cea mai importantă aici în Ungaria, am încercat să relev autorităților de la București existența mai multor straturi ale comunității românești, formate îndeosebi în ultimii ani. Nu poți să ignori că un număr mare de studenți români vin să își continue studiile în Ungaria, iar apoi unii se stabilesc și își creează un viitor aici. Nu poți să nu vezi că românii sunt tot mai prezenți în estul Ungariei, fie ca turiști, fie chiar ca proprietari de case. Nu poți de asemenea să îți întorci fața de la etnicii maghiari care au venit în ultimii 25 de ani din România, dar care nu și-au uitat originile și vorbesc cu plăcere limba română. Toate acestea reprezintă părți ale sufletului românesc, așa cum probabil aparțin în egală măsură și culturii maghiare. Datoria noastră a diplomaților noștri este să facilităm interacțiunea dintre aceste categorii diferite de români, care pot învăța multe unele de la altele și pot, în cele din urmă, asigura o revigorare la nivelul comunității.

– În Budapesta, spre neamulțumirea unora, nu există instituții ale românilor din Ungaria, nu există

școală, grădiniță. Un singur loc este unde românii se pot întâlni: la biserică. Și aici, deja sunt în mare majoritate românii veniți din România și stabiliți în Ungaria în ultimii 20 de ani. Credeți că e vreo șansă sau există vreo dorință de a se înființa și în Budapesta o grădiniță sau școală românească?

– Cred că acesta este un lucru trist, dacă ne gândim că alte minorități mai mici sau chiar maghiarii din București au posibilitatea de a învăța în limba maternă. Am fost în destule ocazii în situația de a răspunde celor interesați că, din păcate, copiii lor nu pot beneficia de studiul limbii materne în Budapesta, ci o pot face doar în Iula sau în zona de la granița cu România. Cred însă că acest deziderat se va putea îndeplini la un moment dat, în condițiile în care s-ar crea o comuniune de eforturi în acest sens. Prima condiție este însă să se dorească cu adevărat acest lucru.

– Ce viitor vedeți pentru comunitatea românească din Ungaria? Budapesta va fi vreodată mai bine organizată? Românii din județele Bihor și Ciongrad au vreo șansă să fie din nou conștienți de originea lor, să nu-și uite sau să-și reînvețe limba și tradițiile? Românii din județul Bichiș vor mai fi români peste 20 de ani?

– Cred că românii din Ungaria se află pentru prima dată în ultimii 20 de ani în fața unei șanse reale de a fi reprezentați de oameni pe care îi consideră de cuviință, ca urmare a introducerii votului direct la nivelul minorităților.

(Continuare în pag. a 5-a)

EDITORIAL

Tabere „românești” pentru copii unguri

În această vară două tabere pentru copii români, cu tradiție de mai mulți ani, nu se vor organiza. Prima este tabăra de dansuri populare românești din Micherechi, la care luau parte zeci de copii români și își însușeau timp de o săptămână pașii de bază ai dansurilor strămoșilor lor. Cealaltă tabără este cea de iconografie de la Jaca, unde preotul ortodox din sat le transmitea copiilor participanți, români și maghiari, taina pictatului icoanelor pe sticlă, îi învăța rugăciuni și îi ducea pentru o zi în excursie în România la vreo biserică sau mănăstire ortodoxă. Cele două tabere au încetat să se mai organizeze nu din neglijența organizatorilor, ci din motive de nefinanțare a proiectelor înaintate la Fondul Wekerle de la Budapesta.

Acest Fond central, în anul 2012 sprijină trei tabere „românești”: una la Macău, alta la Medgyesegyháza și a treia la... Sepsiszentgyörgy, adică la Sfântu Gheorghe din județul Covasna, România. Solicitantul din Sf. Gheorghe, „Plugor Sándor” Művészeti Líceum a cerut 458 de mii ft (și a primit 400 de mii) pentru o tabără de artă și păstrare a tradițiilor în... Erdély. Ne îndoiim că din cei circa 1400 de euro se vor păstra tradițiile românești. S-ar putea ca acest proiect să fi ajuns din greșeală administrativ pe lista taberelor românești, ar fi interesant totuși de știut dacă și sursa fondurilor e în altă parte sau s-a luat din fondul destinat comunității românești din Ungaria. Iluzii nu avem. Răspuns sincer nu vom primi niciodată.

Revenind la celelalte două tabere, Autogovernarea Românească din Medgyesegyháza a cerut 400 de mii ft și a primit exact cât a cerut pentru o tabără de limbă și de cunoaștere a poporului. (Reamintim că la recensământul din 2001, în orașelul Medgyesegyháza cu 4098 locuitori doar 9 persoane s-au declarat de naționalitate română.) E adevărat că de atunci s-a introdus la școala locală învățarea limbii române ca limbă străină și-i un lucru frumos că-i învățăm pe copiii unguri să „rupă” și ei două vorbe în românește, precum la fel merită toată lauda cei care prezintă frumusețile României pentru străini, dar toate astea poate nu ar trebui făcute din fonduri destinate acelor puțini români din Ungaria, care mai vor să-și păstreze limba maternă și tradițiile strămoșești.

În aceste zile, 45 de copii din Macău iau parte la o tabără de zi. Organizatorul și aici este Autogovernarea Românească locală, care a solicitat de la Fondul Wekerle pentru tabăra de zece zile suma de 538.216 ft și a primit 523.216 ft. Primăria din Macău a mai completat această sumă cu 560.000 ft. Deci, tabăra din Macău se organizează din peste un milion de forinți! Câți copii români sunt în tabără? Ne putem închipui din moment ce din acești bani este plătit și un translator, iar gluma spusă de consulul din Seghedin la deschiderea taberei a fost înțeleasă numai după ce a fost tradusă în limba maghiară. Acesta s-a dus să le vorbească pruncilor despre diplomație, despre relațiile româno-maghiare, și văzând atâtea fețe încremenite, s-a gândit să-i înveselească puțin pe copii. Nu prea i-a ieșit.

Tabăra de la Macău se organizează dintr-o sumă enormă. O sumă enormă mai ales dacă ne gândim că ea nu va avea niciun rezultat. Copiii participanți doar vor mânca o dată pe zi, poate vor vizita vreo grădină zoologică sau vreun ștrand, dar nu se vor alege cu nimic românesc. Nu vor ști să danseze românește, nu vor învăța să picteze icoane românești și, probabil, nu vor ști nici în continuare să salute sau să mulțumească în limba română. Poate nici nu se vrea. Cu astfel de inițiative pe cine păcălim? În primul rând, pe copii și pe părinții lor. În al doilea rând, opinia publică. Iar pe noi ne facem de rușine.

Eva Șimon

Dumnezeu, iubitorul de oameni

Pentru toți cei care citesc acest mic îndemn, zic Dumnezeu să vă binecuvânteze, din toate punctele de vedere, atât spiritual (duhovnicesc, ceresc) cât și pământesc... Dragostea Domnului este văzută clar în faptul că a fost capabilă ca să dea pentru noi pe Fiul ca jertfă de ispășire (de substituție), pentru ca noi care am fost vrăjmașii lui Dumnezeu din toate punctele de

vedere să primim iertarea de păcate și moștenirea cu cei sfințiți. Deci dragostea lui Dumnezeu este atât de adâncă încât nu o putem explica cum spune și sfântul Pavel în cartea Efeseniilor 3:19 „Și să cunoașteți dragostea lui Hristos, care întrece orice cunoștință”.

Este de mirat cum Dumnezeu alege un popor care să-L poarte Numele pe pământ, din niște blasfe-

miatori, din niște păcătoși vrăjmași a lui Dumnezeu. Ascultați ce spune sfântul Pavel în cartea Romanilor 5:8 „Dar Dumnezeu își arată dragostea față de noi prin faptul că, pe când eram noi încă păcătoși, Hristos a murit pentru noi”. Mântuitorul Însuși ne numea prieteni înainte de a-L cunoaște noi pe El în Ioan 15:13 „Nu este mai mare dragoste decât să-și dea cineva viața pentru prietenii săi”, desigur se referea la Sine Însuși. Ce onoare pentru noi ca să fim prietenii lui Dumnezeu prin Fiul, deși am fost vrăjmași din toate punctele de vedere, cum spune din experiența lui sfântul Petru în 1 Petru 3:18 „Hristos de asemenea, a suferit odată pentru păcate, El, Cel neprihănit (drept) pentru cei nelegiuți, ca să ne aducă la Dumnezeu”. Ascultați ce frumos spune despre dragostea lui Dumnezeu raportată la noi, apostolul „iubirii” Ioan în 1 Ioan 4:10 „Și dragostea stă nu în faptul că noi am iubit pe Dumnezeu, ci în faptul că El ne-a iubit pe noi și a trimis pe Fiul Său ca jertfă de ispășire pentru păcatele noastre”. Dragostea aceasta ne face plini de încredere că salvarea noastră se va finaliza cu succes în Împărăția veșnică, eternă a Tatălui, Fiului și Duhului Sfânt. Ascultați ce spune sfântul Pavel în Romani 5:10 „Căci dacă atunci când eram vrăjmași (față de Dumnezeu) am fost împăcați cu Dumnezeu prin moartea Fiului Său, cu mult mai mult acum, când suntem împăcați cu El, vom fi mântuiți (salvați) prin viața Lui (adică a lui Isus)”.

Concluzia îndemnului meu este să cerem de la Dumnezeu capacitatea de a înțelege dragostea lui Dumnezeu prin Fiul „vedeți ce dragoste ne-a arătat Tatăl?” și dacă nu L-am primit pe Domnul Isus ca Domnul și Salvatorul nostru, să-L acceptăm chiar acum în inimile noastre, iar pentru noi care îl cunoaștem deja, chiar îl urmăm, să ne înnoim legământul cu Mântuitorul și să trăim o viață plăcută Lui. Amin!

Fragment din predica lui
Ioan Racz

(sursa: www.viatavesnica.ro)

Credința

„Fără credință este cu neputință să fim plăcuți Lui.

Căci cine se apropie de Dumnezeu, Trebuie să creadă că El este și că răsplătește pe cei ce-L caută.” (Evrei 11:6)

La judecata lui Dumnezeu vom fi întrebați nu numai dacă am dus o viață dreaptă, ci și dacă am avut o credință dreaptă.

❖ ❖ ❖

Nu poți fi mântuit în orice credință, ci numai în cea adevărată, dată o dată pentru totdeauna sfinților.

❖ ❖ ❖

Nu mântuiește o credință a minții, o simplă recunoaștere intelectuală a adevărurilor despre Dumnezeu și Isus. Ele trebuie să fie acceptate din inimă.

❖ ❖ ❖

Credința nu depinde de forme, dar ea poate să trăiască și să crească în chip sănătos numai acolo unde formele de Dumnezeu Însuși rânduite pentru diferitele perioade sunt îndeplinite (vezi Fapte 2:42).

❖ ❖ ❖

A fi credincios înseamnă a fi în părtășie cu Dumnezeu, înseamnă a avea aceleași griji și preocupări ca El.

❖ ❖ ❖

Credința singură mântuiește, dar credința care mântuiește nu rămâne niciodată singură, ci întotdeauna este însoțită de fapte. Altminteri este credință eretică.

❖ ❖ ❖

A-L crede pe Dumnezeu e cu totul altceva decât a crede în EL. A-L crede pe Dumnezeu e o mare realizare pentru un suflet omenesc. Este o uriașă realizare ca omul muritor să-L creadă pe Dumnezeu Etern.

❖ ❖ ❖

Sufletul cu adevărat credincios este pentru Isus ca un crin în mijlocul spinilor... Crinul nu toarce și nu-și țese haina singur. Dumnezeu este Cel care-l împodobește. Așa și cu cel credincios. El are o neprihănire dăruită de Dumnezeu.

❖ ❖ ❖

Credința în Dumnezeu trebuie să interpenetreze toată viața noastră, să devină un lucru practic al vieții de toate zilele, și ocupațiile cele mai prozaice trebuiesc sfințite.

❖ ❖ ❖

Fii ai lui Avraam nu sunt cei care au o credință a unei secte sau religii oarecare apărute ieri și de care mâine nici nu se va mai pomeni. Fiii lui Avraam sunt cei care au credința lui Avraam, credința străveche încercată de multă vreme. Ei au credința dată de Dumnezeu sfinților. Ei cred pe Dumnezeu și aceasta li se socotește neprihănire. Ei nu aleargă după neprihănire prin fapte, merite și ceremonii.

❖ ❖ ❖

Credința este un mijloc de a vedea mai mult decât distinge ochiul omenesc. Prin credință putem privi lumea lui Dumnezeu.

Cugetări de Richard Wurmbrand

(sursa: Perle duhovnicești, culese de N. Moldoveanu)

De dragul Tău!...

de Costache Ioanid

Ce dor frumos, ce Rai ne leagă!
Eu cânt cu lacrimi, Tu le-alini
De dragul Tău mi-e lumea dragă,
că-n ea Te văd și-n flori și-n spini.

În crinii albi Ți-e sărutarea,
în maci văd sânge pe Calvar.
De dragul Tău mi-e dragă marea
și cerul fără de hotar!

În bulgări reci Te văd cum sameni
și-n spini văd pașii sângerați.
De dragul Tău iubesc pe oameni;
azi sunt străini, mâini, poate frați!

Când turme trec ducându-și dorul
și spune-un fluier: „Sunt cu voi!”
de dragul Tău mi-e drag păstorul
ce-și pune pieptul pentru oi!

În cei aleși Ți văd iubirea,
cu ei cântându-Ți psalmi în văi...
De dragul Tău le sorb privirea;
pe-obrajii lor, sărut pe-ai Tăi!

Și cât mi-e dat să nu-Ți văd fața,
dorit de stele ca un mag,
de dragul Tău mi-e dragă viața,
și moartea nu-i decât un prag...

„Plec din Ungaria cu dorința de a reveni...”

(Urmare din pag. a 3-a)

Nu va fi deloc ușor, dar în actualele condiții există într-adevăr posibilitatea de a scăpa de etnobișnițari și de a crea apoi proiecte care să răspundă într-adevăr necesităților comunității. Nu trebuie ca românii din Budapesta, majoritatea stabiliți aici pe parcursul ultimilor ani, să fie o categorie respinsă de comunitatea istorică. În același timp, ei trebuie încă să își demonstreze apartenența la comunitate în mod real. Poți să îți dorești să fii român, chiar dacă te cheamă István sau Tibor, dar trebuie să te comporți atunci ca un român și să îți asumi acest lucru în fiecare acțiune a ta.

– Suntem în perioada când și tinerii români din Ungaria sunt preocupați de continuarea studiilor. 12 absolvenți ai Liceului „Bălcescu” din Jula au înaintat cerere pentru bursă de stat în România. Ce sfaturi le-ați da acestora, atât pentru anii de studii în România, cât și după terminarea studiilor?

– Programul burselor de studii în România reprezintă cu siguranță unul dintre proiectele reușite ale autorităților din București, care vine

în întâmpinarea nevoilor comunității românești din Ungaria. Sfatul pentru viitorii studenți nu poate fi decât unul singur: să profite cât mai mult de șansa care li se oferă – atât pentru a se dezvolta pe plan profesional și a se face apoi utili comunității, cât și pentru a descoperi astfel în mod nemijlocit societatea română toleranță, diversificată și primitoare.

– Alături de doamna ambasador Irina Comaroschi și începând de anul trecut alături de domnul ambasador Victor Micula ați lucrat la o ambasadă dintr-o țară vecină României. Cum ați trăit în toți acești ani relațiile româno-maghiare, atât la nivel diplomatic cât și la nivel interuman? Ați reușit să vă faceți prieteni printre maghiari?

– Am avut mulți prieteni între maghiari veniți din România și acest lucru a fost aproape inevitabil având în vedere portofoliul meu de sarcini. Am legat în același timp legături directe și cu unguri adevărați, care își iubesc țara, dar care nu demonstrează acest lucru prin exersarea unor prejudecăți istorice preconcepote. Cred că ungurii reprezintă un bun model de

cum trebuie să fii mândru de țara ta și să pui în valoare lucrurile ei pozitive. Îmi doresc ca prietenii create aici să reziste în timp și să contribuie și ele, cât de puțin, la multitudinea de relații care trebuie să se stabilească între români și maghiari. Vă mărturisesc totodată că am trăit momente intense în cadrul activității pe care am realizat-o în Ungaria, dar chiar și în momentele care păreau să ne pună față în față în mod public, relațiile umane au continuat să se deruleze în cel mai natural și firesc mod.

– Știți deja ce veți face după întoarcerea la București? Vi s-a propus o altă misiune diplomatică într-o altă țară străină?

– Îmi voi continua activitatea în cadrul ministerului, fără a avea neapărat o legătură directă cu Ungaria. Voi încerca totuși să împărtășesc cunoștințele dobândite aici, inclusiv despre comunitate, colegilor direct interesați, pentru a fi astfel de folos atât lor, cât și etnicilor români din Ungaria. Nu vă ascund totodată că plec din Ungaria cu sentimentul și dorința de a reveni aici într-o bună zi.

E. Șimon

Kempes se întoarce în România – prin Ungaria

Supergrupul Rezident Ex a dat un concert exploziv la Rockszanazúg

Nume grele ale rock-ului românesc au dat un concert exploziv sâmbăta trecută, 28 iulie, la festivalul Rockszanazúg de lângă orașul Jula. Supergrupul Rezident Ex, în frunte cu Tavi Iepan, l-a readus în fața publicului iubitor de muzică rock pe Ovidiu Ioncu – Kempes, fostul cântăreț de la Cargo. Kempes nu a mai cântat pe o scenă de 9 ani și jumătate. După un grav accident de motocicletă, după părăsirea României și mutarea sa cu familia pe un alt continent, în Australia, Kempes revine după aproape un deceniu cu vocea sa de neegalat și recucereste publicul.

Concertul de la Rockszanazúg a fost și primul concert al noului supergrup, care în aceste zile își începe turneul în România. Tavi Iepan a mai cântat la Jula, alături de trupa Locatarii, dar arădeanul Kempes a cântat acum pentru prima dată în Ungaria. Concertul, care a fost și un fel de repetiție generală cu public, a avut un mare succes nu numai în rândul românilor participanți la eveniment, ci și la publicul maghiar. Alături de Ovidiu Ioncu – Kempes, solistul al cărui nume este sinonim cu perioada de aur a trupei Cargo, și Tavi

Iepan, membru fondator al Cargo, în Rezident Ex cântă instrumentiști de prestigiu ai scenei rock interne și internaționale (Matthias Lange – chitară, membru al trupei Metalium din Germania, Christian Podratzky – bass, Florin Cvasa – tobe, Tibi Gajdo – clape). Concertul supergrupului Rezident Ex în Ungaria a fost organizat și mediatizat de revista „Foaia românească” și sprijinit de Autogovernarea Românească din Bichiș.

Admiratorii lui Kempes și ai muzicii rock de cea mai bună calitate, vor putea participa la concertele Rezident Ex după cum urmează: 3 august – Zilele Timișoarei, 5 august – Vama Veche, 11 august – „Căsoaia Music Fest”, județul Arad, 21 septembrie – București, Arenele Romane.

(În numărul următor al „Foi” veți putea citi interviuri cu Tavi Iepan și Ovidiu Ioncu – Kempes.)

E.Ș.

Pe scurt...

MEDGYESEGYHÁZA

Ediția a XVIII-a a Festivalului Lubeniței de la Medgyesegyháza va avea loc în perioada 3–5 august. Duminică, 5 august, de la ora 14.00, va fi organizat programul cultural al naționalităților. La invitația Autogovernării Românești, pe scena mare a Festivalului Lubeniței, ansamblul din Siria va prezenta dansuri populare românești.

BUDAPESTA

ICR Budapesta, în parteneriat cu Muzeul Comerțului și al Industriei Turistice și Enoteca de Savoya din Timișoara deschide la Budapesta expoziția itinerantă Barriquer Art: De Gustibus, în perioada 7–8 august. Evenimentul va oferi o dublă surpriză publicului invitat în 7 august, de la ora 19.00, la sediul ICR Budapesta (1145 Budapesta, str. Izsó, nr. 5), pentru a vedea 14 dintre fabuloasele butoaie transformate de artiștii români în obiecte de artă, precum și să guste vinuri din zona Banatului, de la Petrovăsâla. În 8 august, ora 18.00, expoziția cu alte 8 butoaie-obiect și lucrări de artă va fi vernisată la sediul Muzeului Comerțului și al Industriei Turistice (1036 Budapesta, Piața Korona nr. 1), asociată cu degustare de vinuri ungurești.

SĂCAL

Autogovernarea Românească a organizat la sfârșitul săptămânii trecute o excursie în România. Preotul paroh Ionuț Negruș ne-a informat că la excursie a participat și un grup de credincioși ortodocși, iar printre obiectivele vizitate s-au aflat și două mănăstiri: Mănăstirea Izbuț, jud. Bihor și Mănăstirea Râmeț, jud. Alba. Cu amănunte vom reveni.

BIHOR

Conform informațiilor primite de la preotul Cosmin Pop, în luna august orarul slujbelor la parohiile bihorene pe care le administrează este următorul: duminică, 5 august, de la ora 9.00 – Peterd, 12 august – Vecherd, a treia duminică din lună, pe 19 august – Jaca, iar în duminica din 26 august – Darvaș. Slujbele care se fac de sfintele sărbători care cad în cursul săptămânii vor fi oficiate la biserica din Jaca.

Vinovatul dovedit

Demult, trăia într-un sat un brutar renumit pentru pâinea sa. Dar, într-o zi, lui i se păru că sunt cam ușoare bucățile de unt pe care tocmai le cumpărase de la un țaran și le așeză pe cântar. Când colo, ce să vezi?! În loc de 1 kg, cât trebuia să aibă o bucată, fiecare cântărea doar 800 de grame. Supărat foc, omul s-a dus degrabă la judecătorie, spunând că țaranul înșală lumea și cerând, bineînțeles, pedepsirea acestuia.

N-au trecut nici două ceasuri și țaranul a fost adus în fața judecătorului, care l-a amenințat:

– Dacă este adevărat ce spune brutarul, că îi înșeli pe oameni la cântar, te bag imediat la închisoare.

– Să-mi fie iertat – zise țaranul – dar sunt nevinovat.

– Cum îndrăznești să minți? – sări brutarul. Chiar astăzi am cumpărat aceste bucăți de unt de la tine. Domnule judecător, trebuie să-l închideți pe acest șarlatan, care a încercat să mă păcălească!

– Așa este, omule? – spuse atunci judecătorul. Este untul acesta al tău?

– Al meu este, însă, vedeți dumneavoastră, eu nu am prea mulți bani. Mi-am cumpărat un cântar, dar nu am mai avut bani și pentru greutatea, așa că pun unt pe un braț al cântarului, iar pe celălalt pun o pâine de-a brutarului, care – zice el – are 1 kg. – Acum, dacă pâinea brutarului n-a avut 1 kg, eu ce vină am?

Auzind una ca asta, judecătorul a cântărit imediat o pâine și, într-adevăr, aceasta nu avea decât 800 de gr. În locul țaranului, la închisoare a ajuns adevăratul vinovat, brutarul, care nu doar că înșela oamenii, dar mai dorea și să fie aspru pedepsit cel care ar fi făcut exact ca el. Cel ce vrea să înșele, singur se înșală. Chiar dacă nu vede nici un om greșeala sa, Dumnezeu îi vede păcatul; iar atunci când îl mai descoperă și oamenii, rușinea este cu atât mai mare.

ȘCOALA DE VARĂ

Cum funcționează hârtia de sugativă?

Dacă introduci în apă o bucată de hârtie de sugativă sau un filtru din hârtie pentru cafea, lichidul va deveni un mic cățărător. Apa va urca în hârtia de filtru, apunându-se gravitației. Fenomenul apare din cauza forței de atracție dintre moleculele de apă și cele ale hârtiei. Ea atrage pur și simplu apa în interstițiile mici dintre fibrele hârtiei. Ca urmare a acestui efect, apa va urca și în paiul pentru băut. Copacii și alte plante folosesc acest fenomen pentru a transporta apa de la rădăcină până la vârfurile frunzelor. Iar la rădăcină apa ajunge tot datorită talentului său de cățărător: ea urcă prin micile interstiții din pământ. De aceea când udăm o floare dintr-un ghiveci este suficient să turnăm apa doar în farfurioara de dedesubt: apa va pătrunde prin gaura de la fundul ghiveciului și va urca prin pământul poros până la rădăcinile plantei.

De ce pot înota rațele?

Rațele pot înota, deși corpul lor este de fapt destul de greu. El s-ar afunda mult în apă, la fel ca și corpul unui om, dar păsările de apă poartă în permanență o vestă de salvare: penele lor. În penaj se acumulează atât de mult aer, încât el se comportă ca un colac de salvare. Ne-am gândi că, în mod normal, apa ar trebui să pătrundă cu ușurință în micile interstiții dintre pene și ar trebui să elimine aerul de acolo. În această situație, păsările de apă ar trebui să se înece, pentru că ele nu ar mai pluti pe apă. Iar păsările de uscat ar trebui să înheteze iarna, pentru că

apa le-ar pătrunde până la piele și penele nu le-ar mai ține cald. Din fericire, lucrurile nu stau așa, pentru că păsările știu că apa și ceara nu se atrag deloc. Multe păsări au sub coadă o glandă specială, numită glanda uropigiană. Ea secretă un lichid asemănător cu ceara, pe care pasărea îl răspândește cu ciocul pe toate penele, făcându-le să respingă apa. Tensiunea superficială a apei va fi mai mare decât forța de adeziune și apa se va prelinge sub formă de perle. În mod normal, pasărea este bine protejată pe această cale. Un pericol major apare atunci când pe apă pluteș-

de de-a dreptul uleiul. Urmasa: pasărea devine mult prea grea pentru a putea înota și dispare izolația termică, iar țiteiul otrăvește viețuitoarea.

De ce ne pătăm așa de ușor cu ketchup?

Ketchupul se comportă foarte ciudat: o dată e vâscos, altă dată devine lichid și stropește din sticlă. Ketchupul este un lichid deosebit.

În cazul anumitor lichide, coeziunea moleculelor este mai puternică decât la apă – spre exemplu, la miere. Forțele de legătură sunt atât de puternice, încât ea curge cu greutate și deabia poate fi desprinsă de pe lingură. Odată cu creșterea temperaturii, forțele de legătură se reduc și mierea caldă este mai fluidă. În cazul anumitor lichide, este suficient să fie scuturate cu putere spre a reduce pentru un timp forțele de legătură dintre molecule. Ketchupul lăsat să stea liniștit într-un vas este vâscos. Dacă scuturăm sticla, conținutul său devine fluid și poate stropi din sticlă – ajungând pe cămașa noastră sau pe pantaloni.

RECUNOAȘTE ORAȘELE ROMANIEI!

În acest test vei găsi imagini din cele mai cunoscute orașe din România. Recunoaște-le și vezi cât ești de priceput!

□ Sibiu

□ Râmnicu Vâlcea

□ Brașov

□ București

□ Brașov

□ Sinaia

□ Oradea

□ Sighișoara

Al recunoscut toate orașele, dacă ai bifat: 1. Sibiu 2. București 3. Brașov 4. Sighișoara

Concurs suplimentar de admitere

La finalul perioadei de confirmare a locurilor (bugetate și cu taxa) din 24 iulie a.c., candidații ne-admiși care doresc să se înscrie la universitate își pot depune cererile în perioada următoare. Termenul li-

mită de depunere a cererilor este 10 august 2012.

În cadrul acestei sesiuni de admitere candidatul poate să-și depună dosarul numai pentru un loc cu taxă.

Cei care doresc să stu-

dieze limba și literatura română pot să se înscrie la studii cu taxă la Catedra de limba și literatura română a Institutului „Juhász Gyula” din cadrul Universității din Seghedin.

A.C.

Portret de vedetă

Inna

Inna, pe numele ei Elena Alexandra Apostoleanu, în vârstă de 25 de ani, este o cântăreață de muzică dance și house din România, care cu siguranță nu a lăsat indiferent pe nimeni. Pasionată de muzică încă din copilărie, Inna a început cursurile de muzică la 8 ani. Cu toate acestea, cariera ei muzicală începe să prindă cu adevărat contur abia în 2007, când îi întâlnește pe băieții de la Play&Win și începe cu aceștia o colaborare.

De altfel, ei au produs și primul ei single „HOT”, single care a spart topurile muzicale, la scurt timp după lansarea sa. Curând, „febra Inna” s-a răspândit treptat în toată Europa. „Love” a fost următoarea piesă a Innei și al doilea hit produs de Play & Win.

În luna iunie a lui 2009 popularitatea ei și impactul single-ului „HOT” în Spania i-au adus discul de platină. Inna a lansat un nou single împreună cu băieții de la Play&Win. Piesa se

numește „INNdiA” și are un stil ușor diferit față de piesele artistei de până acum. Veselă, cu ritmuri orientale, „INNdiA” este un joc de cuvinte între numele artistei și numele țării asiatice. Piesa, care a fost postată la sfârșitul lunii iunie pe Youtube, a fost bine primită de fanii Innei și, în doar câteva ore, a strâns aproape 80.000 de vizualizări. Primul său single, „Hot”, a ajuns pe primul loc în clasamentele radio din România, Bulgaria, Polonia, Ru-

sia, Ungaria, Turcia și Grecia.

În 2009, piesa „Hot” a fost nominalizată la categoria „Cea mai bună melodie internațională” în cadrul ceremoniei Premiilor ESKA. În toamna aceluiași an, Inna a câștigat trofeul pentru „Cel mai bun interpret român” la premiile MTV Europe Music Awards. În 2011 a lansat cel de-al doilea album de studio, „I am the club rocker”, și a susținut concerte în mai multe țări europene și în Mexic. Și în 2012, Inna a continuat să rupă topurile muzicale cu piesele „OK”, „Tu și eu” și „Caliente”. Efortul, talentul și popularitatea i-au adus o serie de premii, concerte în cea mai mare parte a lumii, dar și contracte de publicitate. Inna a fost desemnată să reprezinte imaginea Pepsi. Primăria o aduce pe Inna în Timișoara, de ziua orașului. Ziua Timișoarei va culmina cu concertul Innei de pe 5 august din Piața Unirii.

Din greșeala noastră...

În numărul din săptămâna trecută a săptămânalului „Foaia românească”, din păcate, viitoarea profesie aleasă de interlocutorul nostru, dr. Ioan Rujă din Micherechi, de

chirurg intervențional, a fost publicată greșit. Dânsul, după absolvirea Universității de Medicină din Seghedin, dorește să devină cardiolog de interven-

ționar. Cardiologia intervențională este o simbioză între cardiologia clasică și chirurgia cardiacă, cu beneficii imense pentru pacient. Ne cerem scuze pentru greșeală.

Ansamblul „Mureșul” la Festivalul Internațional de Dansuri Populare la Seghedin

În perioada 6–14 iulie, la Seghedin s-a desfășurat cea de-a 25-a ediție a Festivalului Internațional de Dansuri Populare, cu participarea unor ansambluri din România, Croația, Slovacia, Serbia și Ungaria. Dansurile populare românești au fost aduse în fața publicului maghiar de Ansamblul Artistic Profesional „Mureșul” din Tîrgu Mureș. Spectacolul de gală al festivalului a avut loc în zilele de 13 și 14 iulie, în cadrul Jocurilor în Aer Liber din Piața Dom, spectacol grandios regizat și coregrafat de maestrul *Novák Ferenc*, cunoscutul „*Novák Tata*”, în vârstă de 80 de ani. La festivalul internațional de dansuri po-

populare, România a fost reprezentată prin secția română a ansamblului de dansuri populare „Mureșul” din Tîrgu Mureș. În timpul desfășurării festivalului, ansamblul român a avut-o ca ghid și traducător pe profesoara *Ana Ruja* din Micherechi.

Festivalul a fost compus din două părți: în prima parte, care a început pe 6 iulie, ansamblul Mureșul și celelalte echipe din alte țări străine și-au prezentat dansurile publicului din Seghedin, dar au dansat și prin satele din apropierea orașului. A doua parte a festivalului a fost compusă din repetițiile intensive ale tuturor ansamblurilor participante la gala festivalului.

„La repetițiile de pe scena din piața Dóm am stat cu ei până în zori. Din cauza caniculei, repetițiile se țineau seara târziu. A fost o muncă de echipă, unde 300 de dansatori au învățat unii de la alții și de la maestrul *Novák Ferenc*. Membrii ansamblului Mureșul, 35 la număr, au fost cazați la căminul de studenți *Károlyi* și aveau vârste diferite, unii erau de vârsta de liceu, chiar în timpul șederii lor la Seghedin au primit vești despre notele pe care le-au luat la bacalaureat, iar alții au fost deja maturi. Ansamblul din România a fost primit cu multă laudă, publicul a fost încântat de profesionalismul lor. Punctul culminant al festivalului a fost când cei peste 300 de dansatori și-au prezentat, pe scena cu trei etaje, în fața celor peste 4.000 de spectatori, dansurile lor minunate. A fost înălțător și totodată emoționant să vezi dansând împreună peste 300 de dansatori, indiferent de naționalitate. Mă bucur mult că am fost alături de prietenii mei din Tîrgu Mureș la un festival cu renume internațional, plin de dansatori profesioniști”, ne-a mărturisit *Ana Ruja* din Micherechi. A.C.

Chitighazul văzut prin ochii artiștilor plastici

Asociația „Școala Liberă de Arte Plastice a județului Bichiș” a organizat, în perioada 2–13 iulie, cea de-a 32-a ediție a Taberei internaționale de creație la Chitighaz. În atelierele de creație ale Școlii profesionale „*Harruckern János*” din parcul Castelului *Almásy* din Chitighaz au participat creatori din Ungaria și din România.

„Începând din anul 1986 mă ocup de organizarea acestei tabere. La fel ca în anii precedenți, și în acest an ne-au onorat cu prezența artiști din România, doamna *Maria Furnea*, președinta cenaclului de artiști plastici amatori „*I. Andreescu*” din județul Arad, *Aneta Filip* și alți artiști plastici. Tema taberei din anul acesta a fost satul

Chitighaz în decursul celor 600 de ani. Dorind de a oferi posibilitatea să cunoască satul Chitighaz, cei în jur de 20 de artiști s-au deplasat la instituțiile din sat și la biserica ortodoxă, unde la fața locului au creat un desen pe această temă. O caracteristică a acestor creații a fost folosirea culorii albastre, cu care erau vopsite brăul caselor de odinioară la Chitighaz. Două dintre cele mai reușite picturi i-au fost înmânate primăritei Chitighazului, *Maria Kalcsó*, în cadrul expoziției de la sfârșitul taberei, care a avut loc pe 13 iulie”, ne-a informat coordonatorul taberei *Valeria Megyeri Hargittai*, care an de an se ocupă de organizarea taberei cu mare entuziasm. A.C.

Maslu la biserica din Micherechi

În fiecare an, de sărbătorea Adormirii Maicii Domnului, Sântămărie Mare, în biserica ortodoxă română din Micherechi se săvârșește Taina Sfântului Maslu. Anul acesta, maslul de obște va avea loc sâmbătă, 11 august. Credincioșii se vor putea împărtăși cu harul dumnezeiesc, la Sfânta Liturghie Arhierescă, care va avea loc dimineața de la ora 9.00. Slujba va fi oficiată de PS *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și preotul paroh *Ioan Bun*. Taina Sfântului Maslu va începe după-masă, la ora 14.00. A.C.

Sfințire de clopot la Otlaca-Pustă

În ziua de 27 iulie, PS Episcop *Siluan*, alături de pr. *arhim. Calinic*, paroh la Otlaca și pr. *Florin Olteanu*, paroh la Chitighaz, a săvâr-

șit slujba de sfințire a unui clopot pentru noul Paraclis cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, care aparține Parohiei din Ot-

laca-Pustă. Paraclisul din lemn este ridicat în stil maramureșean și se află în curs de finalizare. Construirea Paraclisului de la Otlaca-Pustă face parte dintr-un proiect european transfrontalier mai amplu, pe tema turismului religios, pregătit în comun de către Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria și Arhiepiscopia Aradului și care vizează, de asemenea, continuarea lucrărilor de restaurare la Catedrala Episcopală din Jula, dar și amenajarea unui Centru comunitar la biserica Parohiei Micălaça Veche II din Arad. Sfințirea propriu-zisă a Paraclisului va avea loc în această toamnă – ne informează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Profesorul Cristian Ardelean din Chitighaz va participa la Jocurile Olimpice de la Londra

Cristian Ardelean, membru al comunității românilor din Chitighaz, este profesor de istorie și limba germană la școala românească din localitate. De mai multe ori s-a distins printr-o putere de voință deosebită. Prima dată atunci când, în anul 2002, a hotărât să facă drumul pelerinilor în Spania cunoscut sub numele „El Camino”. Punctul de pornire a fost din orașul Pamplona până la Santiago de Compostela, o distanță de aproape 800 de kilometri. Această distanță, la fel ca alți pelerini, Cristian a făcut-o mergând pe jos străbătând zilnic 30–40 de km, călătoria durând o lună întreagă. Am mai scris într-un alt articol despre călătoria și amintirile lui Cristian. Acum am evocat acest lucru, pentru că am aflat că anul trecut Cristian Ardelean a făcut Maratonul clasic alergând 42,192 km. Iată un om care nu renunță în fața obstacolelor, ci face totul până la capăt. Iar zilele acestea este un om foarte fericit: va ajunge la Jocurile Olimpice de la Londra.

– *Cristian, știam despre tine că sportul tău preferat încă din copilărie era fotbalul. Ca să avansezi, din clasa a 7-a te-ai înscris de la școala românească la școala Madách la cursul sportiv din Bichișciaba. De atunci ai fost membru al echipei de fotbal din Chitighaz, apoi ai jucat în echipa Kétegyházi SE, ai jucat fotbal și în timpul studenției din anii 1997–2001 la Seghedin. După terminarea studiilor ai ocupat postul de profesor la școala românească. Nu ești profesor de educație fizică și totuși mișcarea se pare că ocupă un loc important în viața ta...*

– *Da, așa este. Îmi place și să înot, îmi place Balatonul, din 2001 până în 2005 în fiecare an m-am înscris la traversarea Balatonului prin înot, care se desfășoară între Révfülöp și Balatonboglár, pe o dis-*

tanță de 5,2 km. Distanța aceasta am realizat-o în timp de 2 ore și 50 de minute. În 2007 am participat la o cursă cu bicicleta la lacul Szelidi, 230 de km, alături de prietenul meu Gheorghe Selejan.

– *Cum ai ajuns la hotărârea să alergi sistematic, care a fost motivul?*

– *După ce am terminat cu fotbalul activ în 2006, am avut nevoie de ceva mișcare, de sport. M-am gândit că cel mai firesc e să alerg în fiecare seară pe drumurile din sat. După alergare m-am simțit tot mai bine. Pe internet am găsit un plan de antrenament pentru alergători. Ținându-mă de planul acesta, alergând de trei ori pe săptămână, am făcut diferite distanțe cu diferite intensități, iar după un timp am avut tot mai bune rezultate.*

– *Când ai hotărât să te*

înscii la cursa de alergare?

– *Prima înscriere și primul succes l-am avut în 2007, la semimaratonul NIKE Budapesta. Această distanță de 21,098 km am parcurs-o în 126 de minute. Organizarea a fost foarte bună, au fost mulți voluntari voioși și bine dispuși, pe drum cu mulți suporteri care ne-au încurajat. Am alergat în cele mai frumoase părți ale orașului în vreme potrivită. Această primă încercare a fost emoționantă, m-a convins că e un început nou în viața mea, luând apoi hotărârea ca să fiu prezent permanent la aceste curse de alergare.*

– *După primul succes de semimaraton, la câte concursuri te-ai mai înscris?*

– *Între 2007–2011 am participat la semimaratonuri în diferite orașe cu diferite denumiri: „Kaposvár*

dombjai”, la Dobrițan, „Clubul Rotary” la Budapesta, „Vivicita” și la „Zöldgömb futás” și la o cursă din Siófok.

– *Îți amintești de curse neobișnuite, mai interesante?*

– *În 2010, am fost la alergarea în jurul Balatonului, „Balaton maraton”, care a fost o distanță de 212 km. Fiind ștafetă, aici au luat parte echipe formate din 5 persoane, alergând fiecare circa 20 de km. Mie mi-a venit rândul noaptea la ora 2, de la*

Balatonkenese până la Révfülöp.

– *Când ai simțit că ai suficientă putere fizică și sufletească să te înscii la Maratonul clasic?*

– *După ce am realizat cu succes multe concursuri de*

semimaraton, am ajuns la hotărârea să-mi încerc puterea de voință și m-am înscris la Maratonul „Sri Chinmoy”, organizat în orașul Győr, în noiembrie 2011. Nu a fost ușor, a fost mare vânt, cursa am terminat-o în timp de 5 ore.

(Cont. în pag. a 12-a)

Nadia Comăneci – Scrisori către o tânără gimnastă

Între Oklahoma și București distanța e mare doar dacă te limitezi la coordonatele geografice. *Nadia Comăneci* are însă harta ei, pe care drumul între cele două se parcurge cu iuțea gândului. Stabilită locativ în America și afectiv în România, sportiva care a schimbat cursul gimnasticii s-a decis să le spună celor care vor să-i calce pe urme cât de anevoios e drumul de la bază la vârful piramidei și cât de serioase riscurile. Cele treisprezece scrisori, adresate sincer și direct fiecărui cititor, dezvăluie amintiri mai vechi și mai noi ale celei care a luat primul 10 din istoria gimnasticii mondiale. De la Onești la Deva și de la Fort Worth la Montreal, traseul ei e apăsător ca o aterizare la sărituri și sinuos ca o acrobație printre paralele. Parcurgând rândurile sale, veți descoperi că Nadia nu s-a născut și nici nu se consideră o prințesă, că nu și-a uitat trecutul și nici prietenii sau oamenii pe care i-a cunoscut de-a lungul timpului.

Cel mai bun loc din lume în care să trăiești liniștit și cu bani puțini

Puține locuri din lume îndeplinesc criteriile necesare pentru a fi socotite destinații de vis pentru o retragere liniștită, după o carieră plină de stres.

Însă un orașel din Thailanda se apropie de perfecțiune. Bine ați venit în Hua Hin!

Hua Hin oferă kilometri întregi de plaje curate, vreme bună tot timpul anului și o mare și frumoasă comunitate de străini, oameni veniți din toate colțurile lumii pentru a se bucura de acest paradis.

Circa o cincime din populația de 88.000 de locuitori a orașelului este constituită din străini. În oraș sunt nouă trasee de golf, iar altele sunt în construcție. Munții sunt la doi pași distanță, cu cascade și viață sălbatică din plin. Șapte parcuri naționale se află la distanțe mici de oraș, cel mai îndepărtat dintre acestea fiind la 2 ore de mers

cu mașina. Un nou spital acreditat internațional a fost deschis recent, pe lângă acesta existând și vechiul spital al orașului, dotat cu aparatură de ultimă generație. Costul vieții nu este deloc scump. Două persoane (un cuplu) ar putea duce un trai îndestulă-

tor cu un buget lunar de circa 1.000 de euro.

În plus, orașul oferă aceleași simboluri culturale thailandeze pe care turistul le găsește în Bangkok, dar Hua Hin are avantajul că lipsește călătorul de aglomerația capitalei asiatice, scrie US News.

Oina, propusă pentru înscrierea în Lista patrimoniului imaterial UNESCO

Jocul tradițional românesc oina va fi următoarea propunere pentru înscrierea în Lista patrimoniului imaterial UNESCO, anul viitor, când România va participa, de asemenea, alături de alte țări, ortodoxe și musulmane, la propunerea sărbătorilor Sfântului Gheorghe – Hidirellez.

Următoarea sesiune a Comitetului UNESCO pentru protejarea patrimoniului imaterial al umanității va avea loc între 25 și 30 noiembrie, în Grenada, iar propunerea României pentru înscrierea în Lista patrimoniului imaterial anul acesta este Ceramica de Horezu. Totodată, România a trimis în primăvara acestui an alte trei dosare, spre a fi analizate de comitetul UNESCO de specialitate anul viitor, în care sunt documentate, în vederea înscrierii în Lista patrimoniului imaterial, Colindatul în ceată bărbătească (propunere comună cu Republica Moldova) și pelerinajele de la Mănăstirea Moisei (Maramureș) și Șumuleu Ciuc (Harghita).

De asemenea, România participă la alcătuirea unui alt dosar, tot pentru 2014, al cărui titular este Turcia, despre sărbătorile Sfântului Gheorghe (23 aprilie) și Hidirellez (sărbătoare musulmană din lumea turcă ce are loc pe 6 mai sau, pe stil vechi, 25 aprilie). Alte țări care vor face documentare pentru această propunere sunt Bulgaria, Grecia, Serbia, Republica Moldova și Libanul.

Oina este un joc sportiv tradițional românesc practicat continuu cel puțin din secolul al XIV-lea, conform cronicilor timpului, fiind menționat prima dată documentar în 1364, în timpul domniei lui Vlaicu Vodă. Jocul solicită calități sportive complexe și este asemănător cu jocuri sportive comune altor țări, cum ar fi Schlagball-ul german, palsepool-ul finlandez, jocul paume din Franța și Cluiche Corr-ul irlandez. Oina stă, totodată, la baza baseball-ului american, fiind preluată încă din perioada în care nu evoluase îndeajuns, comparativ perioadei contemporane în care reprezintă un joc extrem de complex.

Lista patrimoniului cultural imaterial al umanității UNESCO a fost alcătuită oficial în 2008, potrivit unei Convenții pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial încheiată la Paris, pe 17 octombrie 2003. Lista numără în prezent 166 de opere din 76 de țări. România apare în Lista patrimoniului cultural imaterial al umanității UNESCO ca ritualul călușului, inclus în 2005, și cu doina, inclusă în 2009.

TV

Jocurile Olimpice 2012 – Londra

Sâmbătă, 4 august, ora 11.30, TVR 1

11.30–14.40: Canotaj–Finale
Comentator: Sorin Hobana
12.00–15.45: Atletism–Serii
Comentator: Dragoș Bocanaciu
12.30–18.30: Scrimă, spadă, echipe eliminatorii, semifinale.
Comentator: Alina Alexoi.
Echipajul României, format din sportivii Marius Vasile Cozmiuc, Florin Curuea, Alexandru Palamariu și Cristi Ilie Pîrghie, a luat startul în seria a doua, pe primul culoar, alături de Belarus, Marea Britanie și Cehia. La 500 de metri, România se afla pe locul 2, la 1000 de metri la fel, la 1500 de metri, ultimul punct de control intermediar, pe 2, pentru a încheia cursa pe aceeași poziție, cu timpul de 5:52.87 minute. Primele trei echipe au obținut calificarea directă în semifinale, adică Marea Britanie, România și Belarus. Recalificările au avut loc marți, semifinalele pe 2 august, iar finala probei are loc cu două zile mai târziu, pe 4 august.

Prin Țara Zânelor – Stăpânii înălțimilor

Sâmbătă, 4 august, ora 12.30, TVR Cultural, reluare

Enigmele dacilor nemuritori sau povestea uneia dintre cele mai tinere și viguroase civilizații din Europa, civilizație a înălțimilor, a munților fortificați și a sanctuarelor neantizată cu mai bine de 19 secole în urmă de Imperiul Roman. Descriere: peisajele Munților Sebeșului, cetățile dacice de la Grădiștea de Munte, Cetatea de la Căpâlna și descriere peisaje, Ampoi ampoița Apuseni, cetatea de la Piatra Craivii.
Locuri: Grădiștea de Munte, Sarmizegetusa Regia, Costești Blidaru, ruine cetatea de la Căpâlna, cetatea de la Piatra Craivii.

Bad Teacher

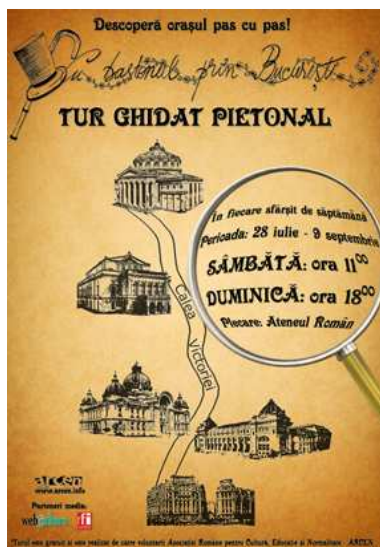
Duminică, 5 august, ora 00.00, HBO Comedy
Elizabeth Halsey (Cameron Diaz) este o profesoară pentru care pur și simplu nu există nota 4. Vorbește urât, e fără scrupule și cam indecentă. Se îmbată, se droghează și abia așteaptă să se mărite cu un bărbat bogat, ca să poată să-și ia adio de la jobul ei din gimnaziu. Când o părăsește logodnicul, ea își pune în gând să-l cucerească pe profesorul suplinitor (Justin Timberlake), care pe lângă că e frumusețel, mai e și bogat. Pentru acest profesoraș ea intră în competiție cu agasanta Amy (Lucy Punch), colega sa de catedră – și în plus, va trebui să respingă curtea pe care i-o face profesorul de gimnastică (Jason Segel), un tip lipsit de sare și piper. Demersurile cam deocheate ale lui Elizabeth, plus consecințele lor, îi vor șoca pe elevii ei, pe colegi și chiar pe ea însăși.

TIMP LIBER

Cu bastonul prin București

(28 iulie 2012 – 9 septembrie 2012)

Asociația Română pentru Cultură, Educație și Normalitate - ARCEAN a lansat, sâmbătă, 28 iulie 2012, în fața Ateneului Român, cea de-a treia ediție a proiectului „Cu bastonul prin București”.
Încărcați cu povești noi, voluntarii ARCEAN revin pe străzile Bucureștiului cu sloganul: „Descoperă orașul pas cu pas!”, pentru a oferi gratuit locuitorilor orașului, dar și turiștilor care se află în trecere prin București, un tur-ghidat pietonal al Capitalei.

Proiectul „Cu bastonul prin București” se desfășoară în fiecare sfârșit de săptămână, în perioada 28 iulie–9 septembrie 2012, pe traseul Ateneul Român – Piața Națiunile Unite, sâmbăta începând cu ora 11.00, iar duminica începând cu ora 18.00.

Voluntarii ARCEAN au pregătit pentru turul-ghidat din acest an povești inedite despre cum au trecut bucureștenii peste criza din 1929, dar și cum își petreceau vara locuitorii Capitalei: ce localuri frecventau, cu ce delicatose se desfășurau, ce melodii fredonau sau unde evadau de căldura insuportabilă. Nu lipsesc nici în acest an poveștile de amor, intrigile și glumele bucureștenilor care circulau de la un cap la altul al Căii Victoriei.

Durata turului-ghidat este de 2 ore și se desfășoară în limbile română, engleză și franceză, punctul de plecare fiind Ateneul Român.

FESTIVAL

Festivalul Berii – 2012

3–5 August, Oradea, Șanțul Cetății
Invitații principale sunt: Sarmalele Reci, Alex Velea, Crush & Alexandra Ungureanu, Angela Rusu. Intrarea este liberă.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

6 AUGUST, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

7 AUGUST, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

8 AUGUST, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

9 AUGUST, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

10 AUGUST, VINERI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

11 AUGUST, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: „Pe unde Europei” – emisiune euroregională realizată de studiourile de radio din Timișoara și Seghedin 17.55: Încheiere

12 AUGUST, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

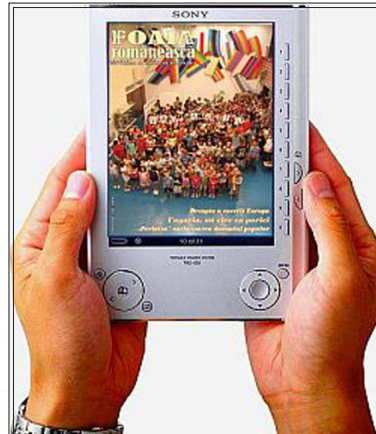
miercuri, 8 august 2012 (m1 ora 7.00)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Pe durata Jocurilor Olimpice, Ecranul nostru se va prezenta și săptămâna viitoare în orele dimineții. Veți putea urmări din nou filmul realizat în Parcul Național Retezat, o zonă atractivă pentru toți drumeții. Această parte a Carpaților Meridionali are o floră și o faună deosebit de variată, și peste 20 de lacuri aflate la altitudinea de peste 2000 de metri. Fiți alături de noi și la această excursie de vară!

Realizator: Ștefan Crâsta

Nu răspundem pentru eventuale modificări în programele radio și tv!

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:
3 luni – 1200 ft
6 luni – 2000 ft
12 luni – 3500 ft

GLUMĂ

După 25 de ani de mariaj, într-o zi i-am spus soției mele:

– Draga mea, acum 25 de ani aveam un apartament ieftin, o mașină ieftină, dormeam pe o canapea îngustă și ne uitam la un televizor minuscul, alb-negru, dar mă culcam în fiecare noapte cu o blondă superbă de 25 ani. Acum avem o casă frumoasă, o mașină scumpă, un pat imens, televizor cu plasmă, dar mă culc în fiecare noapte cu o femeie de 50 ani. Nu prea mi se pare corect!

Soția mea este o femeie foarte rezonabilă. Ea mi-a spus că nu e nicio problemă, pot să merg să-mi găsesc o blondă superbă de 25 de ani, iar ea va avea grijă ca eu să locuiesc din nou într-un apartament ieftin, să am o mașină și mai ieftină, să dorm pe o canapea ieftină și să mă uit la un televizor ieftin, alb-negru...

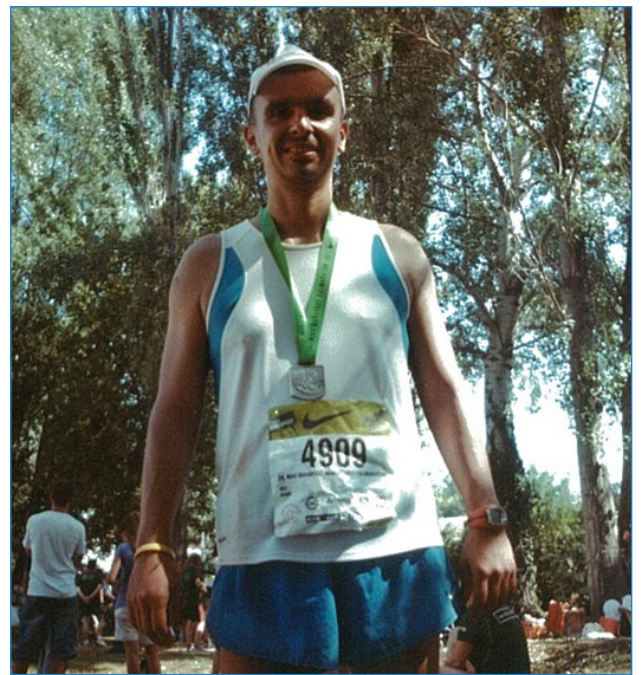
Directorul unui internat îi previne pe băieți:
– Dacă dă dracu' și-l prind pe unul din voi în dormitorul fetelor, îl amendez cu 10 Euro; a doua oară îl ard cu 20 de Euro și a treia oară cu 40 Euro!

Din spate, o voce timidă:

– Dom' director, da' un abonament cât costă?

www.radio.hu

Profesorul Cristian Ardelean din Chitighaz va participa la Jocurile Olimpice de la Londra

(Urmare din pag. a 9-a)
– Te-am văzut alergând și cu alți tineri din sat. Cum i-ai convins?

– Cu tinerii aceștia deseori ne întâlnim și vorbim despre diferite ramuri ale sportului. S-au interesat și despre rezultatele mele la diferitele curse de alergare. Le-am povestit despre filin-gul, despre buna dispoziție și despre gândirea pozitivă a organizatorilor. După asta s-au hotărât ca și ei vor să facă antrenamente și de atunci alergăm împreună (Gheorghe Selejan, Tereszán Péter, Dila István, Simény János). Rezultatele sunt tot mai bune.

– În 2012 care au fost cursele de alergare la care te-ai înscris? Care e cel mai proaspăt eveniment?

– M-am înscris la proba de alergare ștafetă la Super Maratonul Bichișciaba–Arad–Bichișciaba. Am făcut parte dintr-o echipă forma-

tă din 5 persoane pentru proba de alergare ștafetă, având de parcurs 25 de km între Turnu–Arad.

Pe 3 iunie m-am înscris la alergarea pe Vârful Kékes („Kékescsúcs-futás”) de 12 km lungime, 650 m diferență la nivel.

– Am auzit, că pe lângă toate aceste competiții sportive, te-ai prezentat și la concursul de probe olimpice pentru sportivi amatori. Din ce ramuri sportive au fost compuse probele?

– La începutul anului 2012, EDF – DÉMÁSZ au anunțat un concurs de probe olimpice pentru sportivi amatori. Pentru cei care îndeplinesc aceste probe au oferit ca și câștig o călătorie cu avionul, cazare și bilet de intrare la Jocurile Olimpice din Londra. Numele câștigătorilor au fost trase la sorți și a apărut pe internet. Văzând că și numele meu a apărut pe

lista câștigătorilor am fost foarte surprins. Astfel pot să particip ca spectator în zilele de 7–8–9 august la competițiile de caiac–canoie, la Eaton Dorney. La competiție s-au prezentat 6000 de persoane, iar până la sfârșit au îndeplinit probele 300. Probele au început în luna ianuarie în diferite localități mai mici și mari, ca Budapesta, Seghedin, Mișcolț, Abony, Bichiș, Szarvas. Probele au fost compuse din alergare, înot, plimbare pe jos, ciclism și triatlon (alergare, înot, ciclism), ultima probă am îndeplinit-o la 7 iulie. Dintre cei 300 de sportivi au câștigat bilet de intrare la Jocurile Olimpice doar 8 persoane, printre care mă găsec și eu.

– Ce planuri mai ai pentru anul acesta?

– În planul meu de perspectivă e îndeplinirea Maratonului Internațional între Viena–Bratislava–Budapesta. Aceasta ar fi o mare satisfacție pentru mine.

– Ce a fost cel mai important pentru tine în ultimii cinci ani?

– Am hotărât un lucru, am avut încredere în mine depunând mari eforturi și, în sfârșit, am reușit cu succes. Deci, visele se pot împlini. „Familia” alergătorilor e o comunitate bună, inspira-toare. Am legat prietenii noi, cursele au o atmosferă

veselă, ești înconjurat de oameni ajutători. Prietena mea, Ildikó, mi se alătură la toate concursurile, mă ajută, mă încurajează.

Cu ocazia acestor curse de alergări, Cristian Ardelean și-a încercat puterile, și-a dovedit perseverența. Suntem convinși că la îndeplinirea țelurilor a fost nevoie de eforturi fizice și

de o puternică încărcătură sufletească. Puterea omului e și în spirit, în credință, care în familia lui Cristian Ardelean e puternică, iar el o poartă de mai multe generații în genă. Felicitări pentru rezultatele obținute și succes și pe mai departe atât în viață cât și în sport.

Maria Sarca Zombai,
Chitighaz

FOAIA
românească
3 august 2012
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Șimon. Colectiv redacțional: Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec postal. Abonamentele pe anul 2012: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul „Wekerle Sándor” și de la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).